

A "RÉS" Szociális és Kulturális Alapítvány szakmai beszámolója a 2019. évről

A „RÉS” Szociális és Kulturális Alapítvány 1995. május 15-én jött létre, alapítói magánszemélyek, akik célul tűzték ki hiánypótló ellátási formák kialakítását és működtetését. Alapító Okiratunk szerint céljaink a következők:

"... A szociális és kulturális szempontból átmenetileg vagy tartósan nehéz helyzetbe került személyek segítése, rehabilitációja, az őket gondozó, szállásbiztosító, illetve egészségügyi intézmények (pl.: járóbeteg alap- és szakellátás, utókezelő, stb.), szolgáltatások, valamint speciális ellátási formák (pl.: rehabilitációs otthon, foglalkoztatási átképzés, stb.) kialakításának és fenntartásának elősegítése, valamint az ehhez kapcsolódó elméleti - szakmai munka támogatása..."

A közhasznú alapítványunk Budapesten az alapító okiratban foglalt célok megvalósulása érdekében 2019-ben is két intézményt működtetett az alábbiak szerint:

Program neve	Címe	Indítás időpontja	Kapacitás - Tevékenység
Családok Átmeneti Otthona	1173 Budapest, Összekötő u. 3., telefon: 258-58-95	2006.	40 férőhely krízishelyzetbe jutott családok számára lakhatási lehetőség, szociális és mentális segítségnyújtás biztosítása
Női Menedékhely Éjjeli	1067 Budapest, Podmaniczky u. 33., telefon: 269-36-01	1998.	télen 50, nyáron 35 (tavaly egész évben 50) férőhely hajléktalan nők számára szállás, alapvető szolgáltatások biztosítása

Szervezetünk hiánypótló tevékenységet biztosít a budapesti hajléktalan- és gyermekvédelmi ellátásban, napi szinten együttműködünk az ellátórendszer különböző szintjeivel, szervezeteivel (például Magyar Vöröskereszt, Budapesti Módszertani Szociális Központ és

Intézményei, MMSZSZ intézményei, Menhely Alapítvány, Budapesti Hajléktalanügyi Konzorcium, stb.).

1, Családok Átmeneti Otthona (1173 Budapest, Összekötő u. 3., 258-58-95): a 40 férőhelyes családok átmeneti otthonában 11 lakhatási krízishelyzetbe került család számára biztosítunk lakhatási lehetőséget, szociális, mentális és jogi segítségnyújtást. Célunk, hogy a hozzánk bekerülő, lakhatási válságban lévő családok számára olyan segítséget kínáljunk, melyek révén a bennük rejlő erőforrások megerősödhetnek, s képessé válnak az intézményes ellátási formákon kívüli lakhatási lehetőségek megteremtésére és megtartására.

A tavalyi évben mindösszesen **20 család, 78 fő** (ebből 49 gyermek, 29 szülő) vette

igénybe a Családok Átmeneti Otthona szolgáltatását. A családok által igénybe vett ellátási napok száma a **2019. évben 14 103 nap** volt, a kihasználtságunk éves szinten 97 %-os volt.

A következő táblázatok segítségével mutatjuk be az intézményünkben hosszabb – rövidebb ideig ellátást igénybe vevő családok főbb jellemzőit:

1./ életkor, nem, iskolai végzettség szerinti megoszlás:

"RÉS" Szociális és Kulturális Alapítvány Családok Átmeneti Otthona ellátottak adatai 2019-ben (összesen 78 fő) Időszak: 2019.01.01.-2019.12.31.								
szülő					gyermek			
29 fő					49 fő			
ebből:	nő		férfi		ebből:	leány		fiú
	19		10			21		28
ebből:	18-25 éves	25-40 éves	40 évnél idősebb		ebből:	0-3 év	3-6 év	6-14 év 14-18 év
	7	15	7			10	11	22 6
ebből:	8 általános alatti végzettség	alapfokú iskolai végzettség	félbe hagyott közép-fokú végzettség	közép-fokú végzettség	felsőfokú végzettség			
	2	13	5	8	1			

2./ a Családok Átmeneti Otthonában biztosított, igénybe vett intézményi ellátás időtartama szerinti megoszlás:

"RÉS" Szociális és Kulturális Alapítvány Családok Átmeneti Otthona 2019. évben ellátott 20 család megoszlása ellátási időtartam szerint időszak: 2019.01.01.-2019.12.31.					
0-1 hó	1-3 hó	3-6 hó	6-9 hó	9-12 hó	12 hónapot meghaladó „2018-ban megkezdett és 2020-ra átnyúló” gondozás
2	4	3	4	4	3

3./ jövedelmi adatok:

"RÉS" Szociális és Kulturális Alapítvány Családok Átmeneti Otthona 2019. évben ellátott 20 család megoszlása 1 főre jutó jövedelem nagysága szerint időszak: 2019.01.01.-2019.12.31.		
0 - 35.000 Ft/fő	35.001 - 50.000 Ft/fő	50000 Ft/fő felett
5 család	11 család	4 család
25 %	55 %	20 %

Az általunk működtetett **Családok Átmeneti Otthona** egyik specialitása továbbra is az, hogy minden olyan formációt családként kezel, amelyik családnak definiálja magát és a gyerekek jogi státusza rendezett (tehát nem csak anyát fogadunk gyermekkel, hanem például gyermekükkel érkező egyedülálló apákat, vagy nagyszülőket is).

Szolgáltatásaink:

Intézményünk egyidejűleg legfeljebb **11 család** (összesen **40 fő**) számára tud ellátást biztosítani a szülő, törvényes képviselő kérelmére, a **gyermek és a szülő, törvényes képviselő együttes elhelyezésével**, ellátásával. Az intézményben napi **24 órában** szakalkalmazottak dolgoznak, akikhez a családok folyamatosan fordulhatnak a felmerülő problémáikkal, szükségleteikkel.

Amit nyújtunk:

- lakhatási lehetőség biztosítása (elhelyezés családonként külön lakószobákban)
- 24 órás ügyelet biztosítása szakszemélyzet által
- szociális munka (egyéni és közösségi szociális munka eszközeivel)
- krízisintervenció

- jogi- és pszichológiai segítségnyújtás (jogász és pszichológus üzemszerűen elérhető az intézményben)
- a gyermekek tanulásának segítése
- fejlesztőpedagógus alkalmazásával már kisgyermekkorától történő egyéni-és csoportos fejlesztés
- ügyintézekben történő tanácsadás, szükség esetén segítségnyújtás
- az alapvető, a gyermek ellátásához nélkülözhetetlen eszközök, élelmiszerek, a napi életvitelhez szükséges alapvető háztartási eszközök biztosítása (például ágynemű, törölköző, edények, bútorok, szükség esetén pelenka, gyógyszerek, stb.)
- alternatív, a szülői, illetve családi aktivitást segítő programok szervezése a családok, gyerekek részére
- internet-hozzáférés biztosítása stb.
- önkéntes programok szervezése, fogadása
- kapcsolatfelvétel segítése a helyi, illetve a területileg illetékes ellátórendszer intézményeivel (például bölcsőde, óvoda, iskola, gyermekjóléti központ, családsegítő központ, háziorvosi szolgálat, védőnői szolgálat, munkaügyi központ, nevelési tanácsadó, stb.)

A szakmai program kialakítása során figyelembe vettük a krízishelyzetbe került családok ellátásában tapasztalható hiányokat, s erre, illetve a hatályos jogszabályokra figyelemmel alakítottuk ki a biztosítandó szolgáltatásokat. A szolgáltatások kialakításánál nagyon fontos szempont a **KÉPESSÉ TEVÉS**, valamint a **HOSPITALIZÁCIÓ ELKERÜLÉSE**.

Tapasztalataink szerint a hozzánk bekerülő családok tagjai számtalan hátránnyal indulnak, nagyon összetettek az okok, melyek miatt jelentkeznek, illetve bekerülnek hozzánk:

- alacsony jövedelmek, melyek nem teszik lehetővé a megtakarítást, biztonsági tartalék képzését
- a szülők munkaerő-piaci helyzete kedvezőtlen (pl.: szakképesítés hiánya, befejezetlen tanulmányok miatt), a szülők körében gyakori a munkanélküliség, rossz a munkaerő-piaci

helyzetük, mely fakad az alacsony iskolai végzettségükből, illetve abból, hogy nem rendelkeznek piacképes szakmával,

- törékeny kapcsolati háló, megromlott családi kapcsolatok, konfliktusok, melyek megoldásához nincsenek eszközeik
- többgenerációs mélyszegénységből jönnek a szülők
- nagy arányban nevelkedtek hosszabb-rövidebb ideig szakellátásban (korábban állami gondoskodás/gondozás),
- "hitelcsapda" kialakulása
- tartósan beteg gyermek(ek) ellátása miatt a munkaerőpiacról való kiszorulás, elszegényedés
- magas a párkapcsolati erőszakot átél, illetve az az elől menekülő szülők és gyermekeik aránya.

Jellemzően sosem egy ok nevezhető meg a bekerüléskor, hanem a problémák komplex megjelenése miatt szükséges az intézményes ellátás, a szakemberek segítsége.

Mi a célunk?

- 1, problémák és erőforrások feltérképezése*
- 2, lehetőségek feltárása*
- 3, fejlesztési irányok meghatározása*
- 4, erőforrások megerősítése, bevonása, képessé tevés*

Fő célként az fogalmaztuk meg, a nálunk töltött idő alatt a hozzánk beköltöző, krízishelyzetben lévő családok belső erőforrásai megerősödjenek, a bekerüléskori állapotukhoz képest pozitív változások induljanak el, a gyermekek helyzete javuljon. Korábban fontos célként fogalmaztuk meg, hogy képessé váljanak intézményen kívüli lakhatási lehetőségek megteremtésére és megtartására, de a lakáspiaci tendenciák, a megváltozott gazdasági környezet miatt ez nagyon sokszor irreális elvárás. Nem pusztán az

anyagi erőforrások megteremtése, növelése a cél, hanem segítjük a szülőket abban, hogy a személyiségükben is megerősödjének annyira, hogy a saját sorsukkal kapcsolatosan kompetensnek érezzék magukat, hogy nőjön az önbecsülésük, nagyobb legyen az önbizalmuk, a hitük a változásban. Fontosnak tartjuk, hogy a rossz helyzetük miatti pszichés deprivációt is csökkentsük, a családi kapcsolatokat erősítsük, eltérő szülői mintákat is megmutassunk (erre az önkéntes programjainkon sok lehetőségünk is van). Mindezekén túl nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek jólétének növelésére, mentális és fizikai állapotuk stabilizálására, fejlesztésére, s munkatársaink segítséget nyújtanak ahhoz, hogy minél több lehetőségük legyen a fejlődésre, a képességeik kibontakoztatására. Segítő munkánk egyik fő célja a képessé tevés a szülői kompetenciák fejlesztése, erősítése.

Meg kell jegyeznünk, hogy a nálunk lakó családok esetében olyan komplex problémákkal kell számolnunk, ami nehezíti az intézményen kívüli lakhatási lehetőségek megteremtését (például több generációs mély szegénységből jövő családok, alacsony iskolai végzettség, rossz munkaerőpiaci kondíció). Ezt a helyzetet csak fokozta a fővárosi albérlet árak elszabadulása, ügyfeleink számára az albérlet piacon való lakhatási lehetőség elérése jelentősen csökkent.

Tevékenységünket nehezíti, hogy egyre nagyobb arányban találkozunk azzal a problémával, hogy első körben nem reális gondozási cél a lakáscélú megtakarítás (az ún. előtakarékosság), hanem a felhalmozódott tartozások kezelése, törlesztése annak érdekében, hogy a szülők a későbbiekben tudjanak (ha erre lehetőségük van) legálisan is munkát vállalni, hogy egy jövőbeli sikeres elhelyezkedésük, bejelentett munkaviszonyba állásuk esetén ne vigye el jövedelmeik jelentős részét a rendezetlen adósságaik bírósági úton történő végrehajtása. Ezekben a helyzetekben is célunk, hogy a hozzánk bekerülők megerősödvé, jobb kondíciókkal kerüljenek ki az intézményből.

Hogyan lehet az intézménybe bekerülni? A felvételt a szülő, vagy törvényes képviselő kérelmezi személyesen, levélben, e-mail-ben, s amennyiben rendelkezésre áll, társintézmények (pl.: gyermekjóléti szolgálat/központ, családsegítő szolgálat/központ, védőnő, bölcsőde, óvoda, iskola stb.) javaslata is csatolható. Ezt követően a jelentkező

családok **felvételi beszélgetés**en vesznek részt, melynek során a munkatársaink feltérképezik a család történetét, a bennük rejlő erőforrásokat, motiváltságukat, a lehetséges együttműködési irányokat. Fontosnak tartjuk, hogy a jelentkezők akarjanak velünk együttműködni és dolgozni a helyzetükön.

A **felvételtől történő döntéskor** vizsgáljuk, hogy az intézmény által nyújtott szolgáltatási rendszer segíti-e legdinamikusabban a család erőforrásainak a megerősítését és amennyiben nem az általunk kínált szolgáltatások a legmegfelelőbbek a család számára munkatársaink segítik a további segítő kapcsolatok felvételét, a további lehetőségek felkutatását.

Gyakran előfordul az is, hogy a felvételi interjúk során sikerül olyan megoldási lehetőséget közösen végiggondolni a családdal, mely révén elkerülhető az intézményi ellátás, s lehetővé válik a természetes támaszok bevonása, s ezek megerősítése révén megelőzhető az intézménybe kerülés.

Beköltözéskor a családtagokkal **megállapodást** kötünk, mely az **együttműködés kereteit**, a gondozás és az ellátás időtartamát, a szolgáltatás formáját, módját, a térítési díj mértékét tartalmazza.

Mi történik a családokkal, amíg nálunk laknak?

A Családok Átmeneti Otthona a lakhatási lehetőségen túl a **családok együttműködésén alapuló** szociális segítségnyújtással, egyéni és családi esetmunkával, illetve a csoportos szociális munka eszközeivel támogatja lakói életét. A beköltözést követően a családtagokat az intézményi ellátás időtartama alatt **családgondozó** segíti.

A családgondozó és a családtagok az első interjú(k) során határozzák meg azokat a területeket, melyeken változást szeretnének elérni, s megtervezik azokat a lépéseket, feladatokat, határidőket, melyek hozzájárulnak ehhez. A család és a segítőjük kapcsolata intenzív és alapvetően bizalmon alapuló kapcsolat, melynek célja az erőforrások allokációja, pozitív folyamatok generálása, elindítása.

A beköltözést követően minden esetben **felmérjük**, hogy egyénileg milyen jellegű segítségre van szüksége a hozzánk érkező gyermekeknek, családtagoknak, melyhez fontos támpontot

adhatnak a már meglévő, illetve a nálunk töltött időszak alatt szerzett szakvélemények, pedagógiai javaslatok, a társintézmények jelzései, valamint a szülőkkel, illetve gyermekekkel folytatott beszélgetések.

A Családok Átmeneti Otthona családgondozójának, esetfelelősének **kiemelt feladatai** közé tartozik mindazon lehetőségek nyomon követése, felkutatása, illetve felkínálása a szülők részére, melyek hozzájárulnak a gyermekek megfelelő értelmi és emocionális fejlődéséhez.

További **célunk**, hogy a családok erőforrásait feltárjuk, stabilizáljuk, lehetőség szerint tovább erősítsük, illetve új erőforrásokat vonjunk be, ezzel is segítve azt, hogy a krízishelyzetükre rálássanak, s képesek legyenek az erőforrásaiknak, aktuális élethelyzetüknek, állapotuknak megfelelő megoldási lehetőségeket feltárni, megvalósítani. Az együttműködés során az egyéni megoldási "utak" feltárása, kialakítása a cél, melyek leginkább alkalmazkodnak a családok szükségleteihez, a feltárt problémákhoz.

Ebből is látható, hogy az intézmény nem pusztán lakhatási lehetőséget nyújt, hanem komplex eszközökkel igyekszünk a családok életében pozitív változást generálni, segíteni.

Vannak tipikus problémák, melyekkel kapcsolatosan segítséget kérnek a családok:

- a különböző ügyintéзésekhez, ellátások, szolgáltatások igénybevételéhez elengedhetetlen iratok, okmányok, bizonyítványok, igazolások, stb. igénylésével, pótlásával kapcsolatos segítségnyújtás;
- hatósági, bírósági ügyintéзésekhez történő segítségnyújtás;
- a saját jogú és a gyermekek utáni ellátások igénylése;
- az egészségügyi - pszichológiai - jogi tanácsadás, segítségnyújtás megszervezése; igénybevétele,
- munkahely keresése ügyében tanácsadás, önéletrajzírás, képzési helyek/lehetőségek/támogatások felkutatása, álláslisták biztosítása, munkaközvetítéssel foglalkozó hivatalokkal, cégekkel történő kapcsolatteremtéshez, illetve kapcsolattartáshoz segítségnyújtás;
- speciális egészségügyi, oktatási szolgáltatások, pszichiáter /mediátor/ családterápiás lehetőségek felkutatása;

- a gyermek különélő szülővel történő kapcsolattartásának megszervezése;
- pénzkezeléssel és háztartásvezetéssel kapcsolatos kérdések;
- meglévő hátralékok kezelésével kapcsolatos ügyintézés, tanácsadás, a már végrehajtási szakaszban lévő ügyeknél, illetve segítségnyújtás a részletfizetési kérelmekkel kapcsolatos ügyintézésnél.

Az ezekkel kapcsolatos ügyintézés, munka során folyamatosan együttműködünk az ellátórendszer különböző szintjeivel, a társintézményekkel, folyamatosan részt vettünk a különböző szakmai fórumokon, esetkonferenciákon.

Az intézményben az alapszolgáltatásokon túl tavaly az alábbiakat biztosítottuk:

- heti rendszerességgel **fejlesztőpedagógiai foglalkozásokon** vehetnek részt a gyermekek egyéni, illetve csoportos formában, melyek célja az óvodai, iskolai hátrányok ledolgozása, felzárkóztatás
- **szabadidős programok** szervezése: családi programok generálása, az ehhez szükséges pénzügyi hozzájárulás biztosítása
- **tavaly is lehetőségünk volt egy adományozónk révén pihenési lehetőséget biztosítani**
- nyári tábor a gyerekeknek (Tesco- Ön választ mi segítünk program támogatása révén, partnerszervezetünkkel együttműködve)
- a farsangi, a húsvéti, az anyák napi, a gyermeknapi, a mikulás, majd a karácsonyi ünnepeket;

- a szünetekben és hétvégéken **önkéntesek** közreműködésével a tavalyi évben is tartottunk foglalkozásokat, illetve tematikus programokat, családi napot.

- részt veszünk a Magyar Élelmiszerbank élelmiszermentő munkájában, s így rendszeresen tudunk a családoknak élelmiszeradományokat is biztosítani

- a velünk együttműködő adományozók révén folyamatosan tudunk ruhaadományokat, játékokat, iskolaszert, illetve az egyéb, a családoknak szükséges eszközöket (például háztartási eszközök, tisztító és tisztasági szerek, stb.) biztosítani.

- tavaly ismét tudtuk szépíteni a kertet és a játszóteret a vállalati adományozóink, önkénteseink által

- tavaly az IKEA Veled Közös Programjának támogatásával sikerült a lakók által használt étkező és konyha berendezésének cseréje

- a tavalyi évben is folytattuk lakóink bevonásával a korábbi években elkezdett **konyhakert** programunkat, melynek során az abban résztvevők maguk részére tudtak zöldségeket,

fűszernövényeket termesztani az intézmény területén erre elkülönített kertrészben, melyhez a vetőmagokat, palántákat, eszközöket az alapítvány biztosította

- intézményünk a tavalyi évben is fogadta a középiskolák, illetve a tanulók megkereséseit a közösségi szolgálat teljesítésével kapcsolatosan.

A lakóink számára szervezett nem üzemszerű, újonnan bevezetendő szolgáltatások, programok megvalósítása, bonyolítása nagy rugalmasságot igényel az intézménytől, hiszen a gyermekek és a családok összetétele folyamatosan változó.

A tavalyi év során is folyamatos feladatot jelentett a családok részére biztosítandó eszközök, textíliák, bútorok, hűtőgépek, mosógépek, stb. cseréje, beszerzése, ezek egy részét adományokból, felajánlásokból biztosítottuk, hiszen nincsenek ilyen céllal kiírt pályázati források.

Tavaly is nagyon nagy problémát okozott az intézményben a munkaerőhiány, a szociális-és gyermekvédelmi ellátórendszert is elérő munkaerő elvándorlás. Ezen a területen dolgozó kollégákra nagy teher hárul, hivatásunk ellátásának napi szintű nehézségei, a növekvő pszichés megterhelés, a folyamatos stresszben lét, a munkánkhoz kapcsolódó felelősséggel aránytalan bérezés (alulfizetettség), és nem utolsósorban a szakterület alacsony presztízse mind hozzájárul ehhez. Mindezen nehézségek ellenére remek munkatársaink vannak, akik nagyon elkötelezettek az ügyünk iránt.

Hová kerülnek az intézményből a kiköltözéskor a lakóink?

Ügyfeleink jelentős része olyan problémákkal, hátrányokkal küzd, hogy a nálunk töltött idő nem elég arra, hogy az ellátó rendszerből kikerüljenek, így egy másik intézménybe mennek át. Vannak olyan ügyfeleink is, akiknek a családi kapcsolatai annyira megerősödnek, hogy így találnak megoldást a helyzetükre. Természetesen folyamatosan figyelemmel kísértük az önkormányzati lakáspályázat kiírásait, s segítettük a jogosultak pályázati anyagának az összeállításában.

Jellemző, hogy ügyfeleink számára a jelenlegi albérletárak megfizethetetlenek, ha rendelkeznek is olyan jövedelemmel, melyből félre tudnak tenni, sokkal hosszabb ideig tart a kaució előteremtése, illetve ez egy nagyon törékeny helyzet, könnyű az albérletből újra kikerülni. Mindezeket túl egyre többször kell számolnunk azzal, hogy a rendelkezésünkre álló időkeret nem elegendő, a családoknak további intézményi elhelyezésre, segítségre van szükség a családok, szülők megerősítéséhez, újra-, vagy elindulásához.

Intenzív, napi rendszerességű munkakapcsolatot sikerült kialakítani és fenntartani az ellátórendszer résztvevőivel, a X. kerületi, illetve az intézménynek helyet adó XVII. kerületi gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplőivel, valamint napi munkánk során folyamatosan keressük azokat a szolgáltatásokat, intézményeket, pályázati lehetőségeket, melyek az intézményünkben élő gyermekek, családok igényeire választ, szolgáltatást tudnak felajánlani.

A rendelkezésre álló adatok, visszajelzések, továbbá a nagy számban beérkezett megkeresések, kérelmek valamint a kihasználtsági adataink, igazolják, hogy a Családok Átmeneti Otthona (CSÁO) szolgáltatásainak elérése, annak igénybevételének biztosítása mind inkább szükséges és indokolt, mivel tevékenységünk továbbra is hiánypótló.

2, A Női Éjjeli Menedékhelyen (1067 Budapest, Podmaniczky u. 33., telefon: 06/1-269-36-01): 35, téli időszakban 15 időszakos férőhely megnyitásával, 50 hajléktalan nő számára nyújtunk szolgáltatásokat (anyát gyermekkel az intézmény jellegéből adódóan egy éjszakára sem tud fogadni). Mindezeket túl 5 külső férőhelyen nyújtunk segítséget ügyfeleinknek. Tavaly a jogszabályi háttér aktuális változásainak megfelelően, az ellátási igényekre reagálva egész évben 50 férőhelyet működtettünk.

A feladatellátás szakmai tartalma: intézményünkben minden nap 18-08 óráig hajléktalan nőknek biztosítunk feltétel nélkül, térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatásokat. A szállóra való bekerülés érkezési sorrendben történik, a bekerülés egyetlen korlátját a férőhelyek száma jelenti (nem kérünk absztinenciát, józanságot, tisztaságot, különböző igazolásokat sem). Tehát az intézményünk egy olyan alacsonyküszöbű szolgáltatást nyújt, mely révén a nagyon rossz állapotban lévő, nem jól kooperáló hajléktalan nők is kapcsolatba kerülhetnek az ellátó rendszerrel.

A menedékhely ügyfeleinek a következő szolgáltatások biztosítottak:

- Munkanapokon RSZTOP keretein belül, hétvégén adományok bevonása révén készétel, illetve konzerv vacsora, citromos tea
- fürdési, mosási, ruhaszárítási lehetőség (az ehhez szükséges eszközök, kellékek-szappan, sampon, törölköző, mosópor, intim higiénés termékek biztosítása)
- ételmelegítési lehetőség
- értékmegőrzés (egy éjszakára, zárható szekrényben)
- hetente egyszer szakorvosi rendelés, valamint pszichiáter-addiktológussal való konzultációs lehetőség
- alapvető gyógyszerek (például láz-és fájdalomcsillapító), alapvető kötözés biztosítása
- krízisintervenció
- pszichés támogatás
- internet-hozzáférés biztosítása, szükség esetén segítségnyújtás a számítógép használatához
- adományruhák biztosítása
- önkéntes programok szervezése a lakóink részére (például One Billion Rising, karácsonyi mézeskalácssütés, illetve ehhez hasonló akciók, konferenciák, társadalmi elfogadást segítő programok)
- hetente háromszor szakápolói ellátás, ügyelet (esetlegesen befolyó pályázati források, adományok bevonásának mértéke meghatározza, hogy ezt a szolgáltatást tudjuk-e biztosítani): az ápoló figyelemmel kíséri lakóink egészségi állapotát, kapcsolatot tart a szakorvosokkal, kórházakkal, illetve a gyógyszerházzal is. A feladatai közé tartozik továbbá az orvosi rendeléseken az asszisztencia biztosítása, a lakók szükségleteinek folyamatos nyomon követése, orvoshoz való irányítása, a gyógyszeres terápia felügyelete az orvos utasításai alapján, kötözések, sebkezelések elvégzése. Betegeink kórházba kerülése esetén figyelemmel kíséri állapotuk alakulását, kapcsolatot tart a kórházi szakszeméllyel, valamint az érintett lakókkal is (kórházi csomag, látogatások), kikerüléskor segíti elhelyezésüket megoldani. A fentieken túl feladatai közé tartozik az egészségügy különböző szereplőivel (például mentők, szakrendelések) való kapcsolattartás is. Nyomon követi a szálló gyógyszerkészletének alakulását, ő intézi a

receptek kiváltását is. Feladatai közé tartozik a lakók élőködő mentességének ellenőrzése (minimálisan hetente egyszer, új lakónál minden esetben), szükség esetén a fertőtlenítő kezelések elvégzése. Az idős, elesett lakóink esetében segíti a higiénés szükségletek kielégítését.

- az esetlegesen rendelkezésre álló pályázati források és adományok mértékének függvényében a szakorvos által felírt gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök kiváltása
- aktivitást segítő programok (Női Önbecsülés Program: bántalmazott nőkkel való munka, verses csoport, énekes csoport)

Ügyfeleink nyugalmaról a nyitva tartás teljes ideje alatt szociális munkások gondoskodnak: 18-22 óráig két szociális munkás tart ügyeletet, 22-08 óráig az éjszakás feladata a nyugodt pihenés körülményeinek biztosítása.

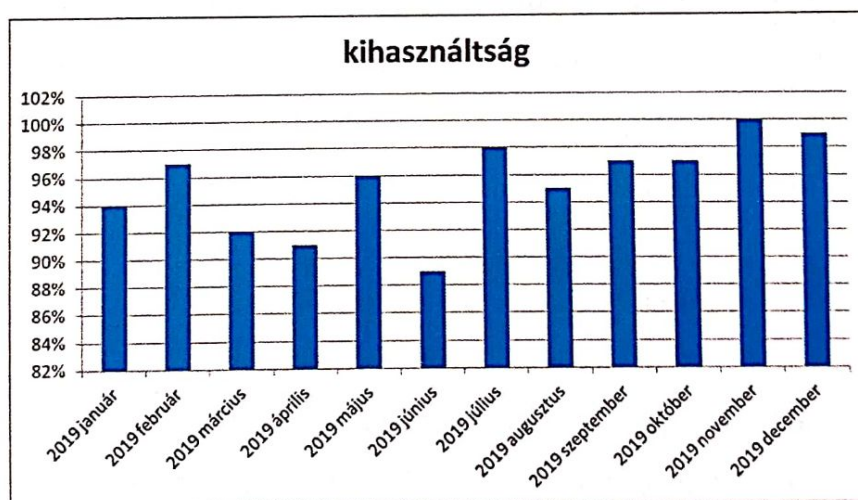
A szálló két szinten működik: a felső szinten helyezkednek el a lakószobák, a vizes blokk (3 zuhanyzó és 4 mellékhelyiség), és az ügyeleti szoba, valamint az értékmegőrző. Az alsó, pincei részben a közös helyiségek találhatóak, illetve téli krízis férőhelyek megnyitására (15 ágy) is itt nyílik lehetőségünk. Továbbá ezen a szinten áll rendelkezésre a gépesített mosókonyhánk, illetve itt fogyaszthatják el az általunk szolgáltatott vacsorát, meleg teát, valamint itt alakítottuk ki a betegek elkülönítésére szolgáló helyiségeket is. A lakószobák száma a téli időszakban öt, melyek közül egy 14, egy 10, egy 11, egy 8, egy pedig 7 ágyas (az utóbbi két szobában található férőhelyek az időszakosan megnyitottak).

Lakóink felvételéről az ügyeletes szociális munkás dönt a férőhelyek tükrében (a szállóra jelentkező ittassága, bódult állapota nem kizáró ok). Munkatársunk a beengedés után megmutatja az ágyat, vacsorát, törölközőt ad, s segíti az alapvető fiziológiás szükségletek kielégítését (például szappan, sampon, stb. biztosításával). Az intézményben dolgozó szociális munkások feladatai közé tartozik továbbá ügyfeleink egészségi és mentális állapotának nyomon követése, probléma esetén a szükséges lépések, beavatkozások, segítségnyújtás megtétele.

Fontos értéknek tartjuk, hogy az intézmény alacsonyküszöbű, a bekerülésnek nincsenek feltételei (nem kérünk absztinenciát, tisztaságot, fertőtlenítési igazolást, tüdőszűrő igazolást,

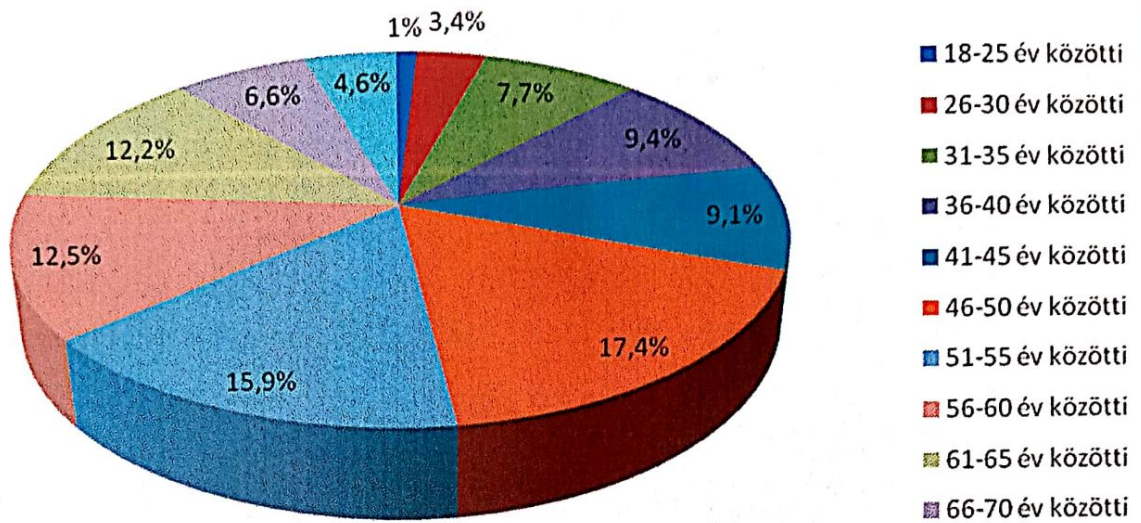
stb.), egyetlen korlátot a férőhelyek száma jelent. Az intézményi együttélés szabályairól, s az ezek megsértése esetén alkalmazható szankciókról, valamint az értékmegőrzésről, az általunk nyújtott szolgáltatásokról a házirend ad felvilágosítást, melyet minden újonnan érkezővel ismertetünk, illetve az intézményben több helyen olvasható. Mindezek miatt különösen nagy hangsúlyt fektetünk a szociális munkások tevékenységére, hiszen az ő feladataik közé tartozik a szállón való nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése, az esetlegesen felmerülő konfliktusok megelőzése és kezelése, a kliensek problémáira segítségkérési lehetőségek kínálása. A szolgáltatásaink feltétel nélkül vehető igénybe, így a ténylegesen utcán élő, rossz állapotban lévő hajléktalan nőknek is intézményes segítségkérési lehetőséget kínálunk.

A szállón tavaly a gondozási napok száma 18 250 volt, összesen 318 nő fordult meg a szállón, a lakóink, munkánkat nagymértékben meghatározó néhány jellemzőjéről és a kihasználtsági mutatóiról az alábbi diagramok adnak információt:

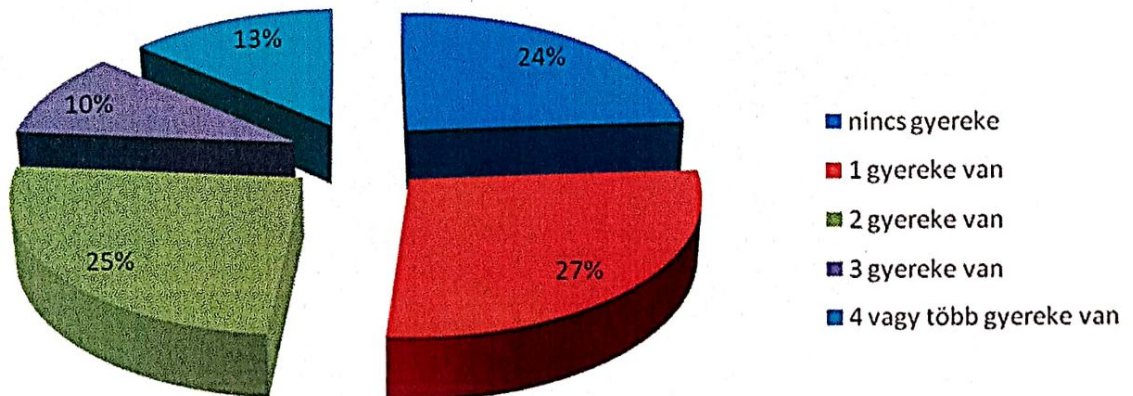

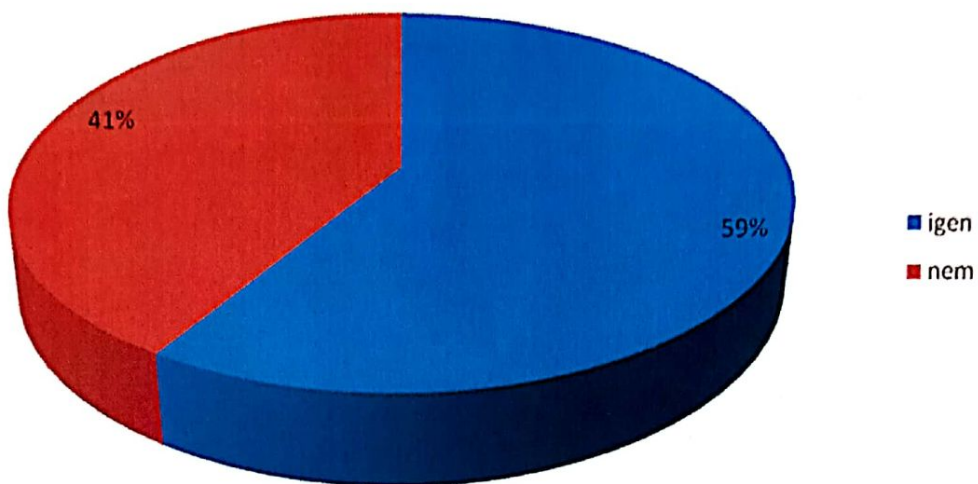
életkor szerinti eloszlás

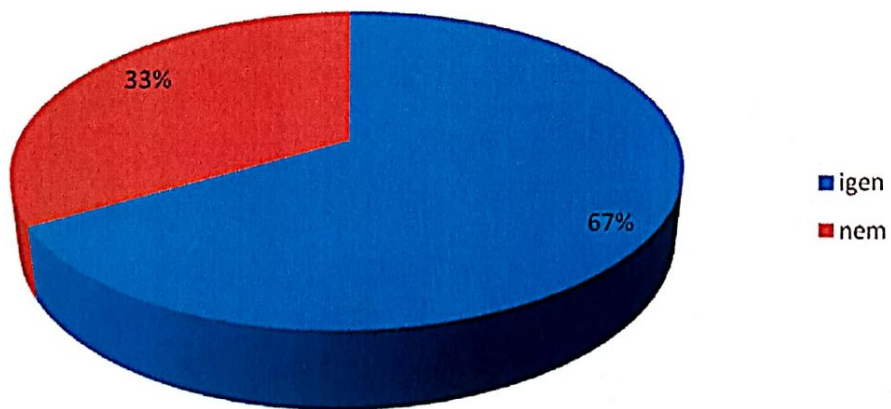
gyerekek száma

fizikai bántalmazást élt-e át

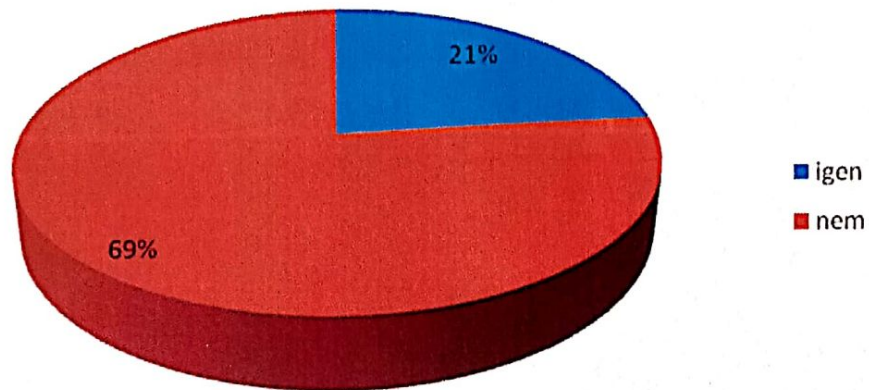

verbális bántalmazást élt-e már át

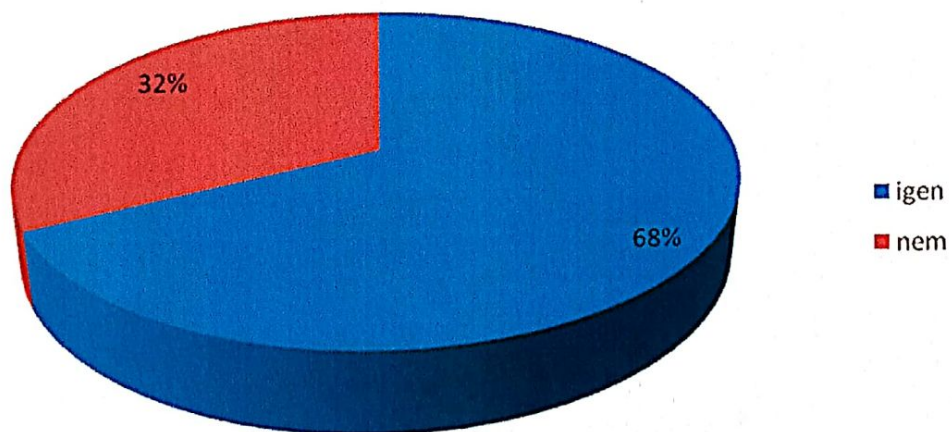

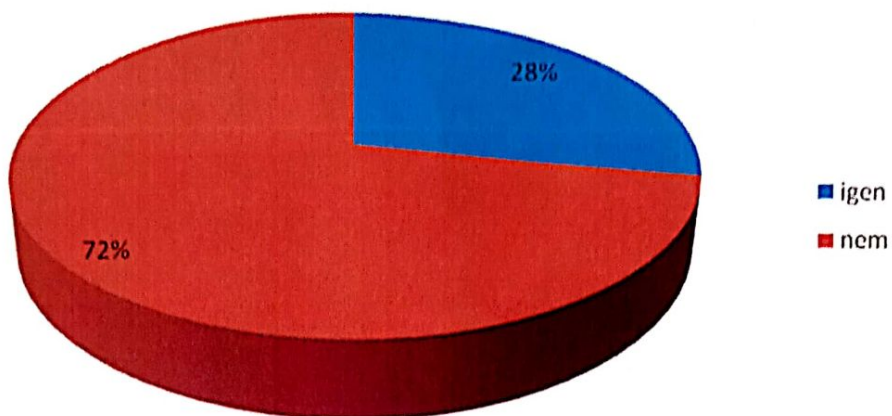
szexuális bántalmazást élt-már át

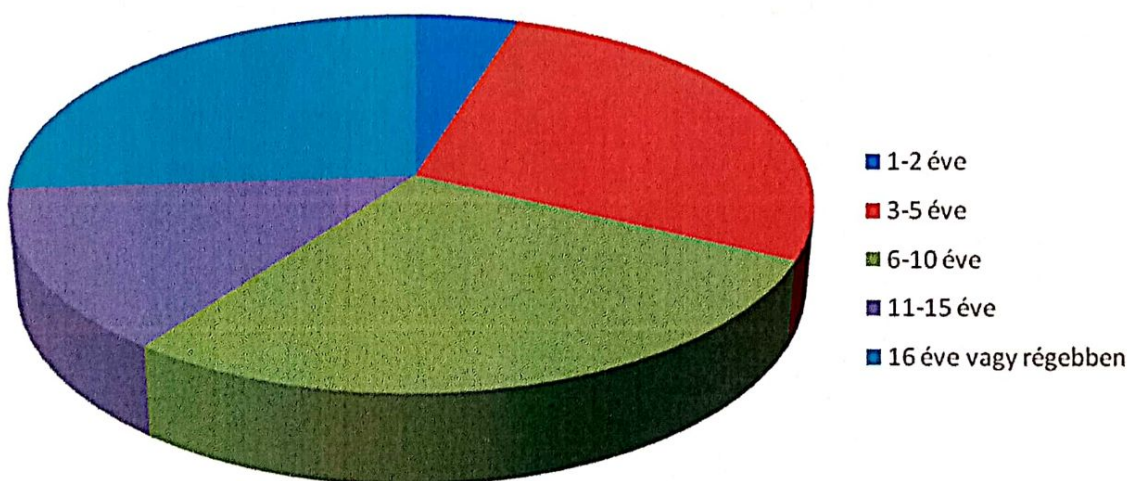
dohányzik-e

fogyaszt-e rendszeresen alkoholt

hajléktalanná válás ideje

Mindezek a tényezők, jellemzők nagymértékben meghatározzák az intézményünkbe járó hölgyekkel folyó szakmai munkát, hiszen számolnunk kell azzal, hogy főként középkorú, illetve idősebb, hosszabb ideje az utcán élő, a bántalmazás valamilyen formáját elszenvedő, politraumatizált, rossz egészségi és mentális állapotban lévő nők találhatnak nálunk egy éjszakára menedéket.

Jellemző a munkánkra, hogy minden újonnan hozzánk bekerülő hölgynek igyekszünk feltérképezni a történetét, erőforrásait és amennyiben erre lehetőség van minél hamarabb kimozgatni az éjjeli menedékhelyről.

Ügyfeleink egészségügyi állapota

A menedékhely működtetése során évek óta szembesültünk azzal a problémával, hogy az intézménybe bejáró hajléktalan nők egészségi állapota nagyon rossz. Lakóink jelentős része valamilyen krónikus megbetegedésben (például szív- és érrendszeri betegségek, diabetes mellitus, pszichiátriai kórképek, gyomor-és bélrendszer betegségei, mozgásszervi betegségek, stb.) szenved. Az egészségügyben szerzett rossz tapasztalataik, a saját testükhöz való viszonyuk megváltozása miatt gyakran elhanyagolják betegségüket, s csak állapotuk jelentős romlása, akut tünetek megjelenése esetén fordulnak orvoshoz.

A felmerülő igények mentén több évvel ezelőtt sikeres együttműködést alakítottunk ki korábban a FAMO –val, illetve megnyitása óta a Szobi utcai speciális szállóval is, melynek orvosa, Dr. Petke Zsolt, 2015. januárjától Dr. Laboda Edit biztosítja számunkra orvosi háttérrel, heti 1 alkalommal (hétfőn 18 –21 óráig).

A tavalyi évet is érintő, pályázati forrásból megvalósított rendelések betegforgalmi adatai alapján az alábbiakat tapasztaltuk:

2019.07.01-2020.06.30					
Orvosnál járt	Fő	Rendszeres (legalább 3x volt)	Gyógyszert kapott	Beutalót kapott	Leletet hozott
Belgyógyászati esetek					
Cardiovascularis	67	40	29	25	18
Gasztroenterális	62	40	34	30	10
Meghűléses megbetegedés	50	40	34	26	6
Pulmonológiai, asthma bronchiale	38	31	23	20	12
Anyagcsere- betegség, Diabetes	28	20	18	13	8

Fül-orr-gége	8	4	2	2	1
Szemészet	6	2	1	1	1
Traumás esetek					
Ficam	2	1	1	1	1
Rándulás	3	2	2	1	0
Törés	2	2	2	2	2
Reumatológia	67	48	40	18	14
Sebészeti esetek					
Fagyás	0	0	0	0	0
Vágás (seb)	4	2	1	1	1
Égés	0	0	0	0	0
Bőrgyógyászati esetek					
Fekélyek	6	4	4	4	3
Gomba	20	14	8	0	0
Allergia	16	8	7	7	4
Nőgyógyászat	20	4	0	0	4
Urológia	20	13	10	7	5
Pszichiátriai esetek	49	38	20	10	10
Addiktológiai esetek					
Alkohol	56	24	18	14	6
Kábítószer (intravénás droghasználók)	0	0	0	0	0
Gyógyszer	40	20	9	4	0
Fejzetű	56				
Összesen:	620	357	263	186	106

Pályázati forrásból tudjuk finanszírozni a vényköteles gyógyszerek kiváltását, a hetenkénti orvosi, illetve háromszori ápolói felügyelet stabil egészségügyi háttérrel biztosít lakóink részére. Egészségügyi programunk hozzájárult ahhoz, hogy az éjjeli menedékhelyet

rendszeresen igénybe vevő hölgyek egészségi állapota ne romoljon, a betegségeik kezelve legyenek. Annak ellenére, hogy az intézményt nagy számban veszik igénybe pszichiátriai betegek, azt tapasztaljuk, hogy a megengedő, odafigyelő, befogadó stáb, az orvos rendszeres és kiszámítható rendelései, a folyamatos gyógyszerellátás mind olyan biztonságot adnak lakóink részére, amely lehetővé teszi az intézményben történő elhelyezésüket. Tapasztalataink szerint programunk eredményeként lakóink egészségi állapotában javulás érhető el, ami megnöveli túlélési esélyeiket, csökkenti az hajléktalan létből fakadó ártalmakat.

Projektjeink:

Az " Erő a változáshoz" program: Folytattuk az " Erő a változáshoz" projekt „Önbecsülés program” részét, a menedékhelyet látogató ügyfeleink körében. A program csoportfoglalkozás formájában nyújtott segítséget a hajléktalanszállón élő hölgyeknek a 2 csoportvezető. A projektet több ország szakemberei és aktivistái hozták létre, hogy segítség feldolgozni, csoportos formában, a párkapcsolati erőszakot átélők traumáit. A 14 alkalmas csoportfolyamat alatt pozitív változások történtek a csoportba bekerült ügyfeleink körében. Már az első foglalkozásokat követően kiépült egy bizalom a csoporttagok között, mely előfeltétele volt a további munkának: megtanultak csoportban működni, csoportagnak lenni, másokra is figyelni.

A program során a résztvevők körében tapasztaltak, a program eredményei, hatásai:

- A csoporttagoknak erősödött az önbecsülése, mert a foglalkozások segítettek abban, hogy megtanulják, szeretni, becsülni önmagukat.
- A program segítségével helyes önértékelést szereztek önmagukról, mely elősegítette, hogy reális célokat tűzzenek ki maguk elé.
- Tudatosabbak lettek a jogaikkal kapcsolatosan, tudják, hogy teljes értékű emberek és állampolgárok.

-Felismerték szükségleteiket, megfogalmazták az álmaikat, de emellett reálisan tudtak gondolkodni.

-A női nemi szerepek a társadalomban és a lányok és a fiatal nők szocializációja témakör áttekintése folyamán tudtak beszélgetni, gondolkodni arról, hogy milyen nehézségekkel kell megküzdeniük a csoporttagoknak nőként. A bizalmi légkör hatására megosztották egymással a súlyos traumáik történetét és kölcsönös megerősítést és támogatást kaptak egymástól.

-A program második felében már meg tudták fogalmazni maguknak, hogy milyen az egészséges párkapcsolat, mely az egymás tiszteletén és nem a másik feletti birtokláson alapul. Korábban a bántalmazott kapcsolataikban tárgyként, szexuális tárgyként kezelték a bántalmazott hölgyeket párjaik. Nagyon fontos, hogy megtanulták beállítani saját határaikat, melynek a megsértése is a párkapcsolati erőszakra utal.

-A csoportban kialakult kohézió és bizalom hatására bátran megnyíltak és beszéltek érzéseikről, melyek kimondásával (harag, büntudat, gyász, félelem) nagy előrelépést tettek ezek felismeréséhez, elfogadásához. Az azt követő foglalkozáson ezeket az érzelmeket már kezelni is tudták akár építő módon is, különböző technikák elsajátításával.

-Az önérvényesítő technikák elsajátításával segítséget kaptak ahhoz, hogy a mindennapokban felmerülő helyzeteket is a korábbinál hatékonyabban tudják kezelni. Bátrabban el tudnak menni pl. egy állásinterjúra és képviselni tudják érdekeiket, ki tudnak állni magukért egyéb fórumokon.

-A csoporttagok képessé váltak arra, hogy reálisan mérjék fel jelenlegi helyzetüket és képességeiket. Erőt kaptak ahhoz, hogy merjenek és tudjanak megfelelő segítséget kérni, ahhoz hogy elinduljon egy folyamat a hajléktalansorsuk megszüntetésére.

A csoportfoglalkozások végén a programban részt vevő hölgyeknek a menedékhelyen dolgozó szociális munkások egyéni esetkezelés folytán további segítséget nyújtottak.

Élj a versben önismereti csoport:

Olyan nagy sikere van ennek a csoportunknak, hogy minden évben csinálunk egyet. Tavaly a lakóink választottak verset, ami mentén dolgoztunk velük.

Az elmúlt évek videói az alábbi linkeken vagy alapítvány facebook profilján érhetők el:

https://youtu.be/_jDV97q1sjw

<https://www.youtube.com/watch?v=j6MoMjfq73E>

<https://www.youtube.com/watch?v=D5zm-gXRdc>

<https://www.facebook.com/alapitvany.res/>

A találkozások a szálló nyitvatartási idején túl történtek, s a klasszikus csoportmódszerekkel dolgoztunk. A projekt során a részt vevők a 12-15 alkalommal versek mentén gondolkodtak, dolgoztak a bennük előkerülő érzésekről, gondolatokról, reflektáltak egymásra, s egy nagyon mély, bizalmi légkör alakult ki, mely segített a traumáik, a helyzetük feldolgozását, az erőforrásaik feltárását, használatát, a stigmatizált hajléktalan szerepből, s a passzivitából való kimozdulást. Önreflektív alkotókká, s aktoraivá váltak a helyzeteknek, mely tapasztalatok, tudások segítik őket abban, hogy a csoporton kívüli helyzetekben is erősebbek, aszertívabbak, önreflektívebbek legyenek. Ezek a tényezők olyan változásokat indítottak el bennük, melyek révén képesek voltak a betokosodott működési módból kimozdulni, helyzetük megoldásán a korábbinál bővebb szerepkészlettel dolgozni. A folyamat végén elkészülő produktum kézzelfogható sikert jelentett számukra, s nagyon fontos tapasztalás volt az, hogy teljes értékű alkotóként vettek részt a folyamatban: mindenki saját maga dönthette el, hogy mit szeretne szavalni, milyen helyszínen, stb. Ez olyan tapasztalás, ami nagyon erős muníciót jelent számukra a hétköznapi életben, hiszen teljesen egyenrangú alkotóként vettek részt a folyamatban, s közvetlenül kaptak pozitív visszajelzést a működésükkal, teljesítményükkel kapcsolatban.

A csoportmunkával kapcsolatos tanulási folyamat révén képesekké váltak az őket ért sérelmek feldolgozására, s bizalmi kapcsolatot tudnak kialakítani sorstársaikkal és szociális munkásokkal.

Mindezekén túl a részt vevők életében olyan pozitív változások történtek (például alkoholfogyasztás jelentős csökkenése, magabiztosabbak, nyugodtabbak lettek, jobban tudják kezelni a konfliktusaikat), melyek mindenképpen indokolják ennek a művészetterápiás eszköznek a további folytatását. Emellett célul tűztük ki a társadalom hajlékkal rendelkező tagjainak az érzékenyítését is, hiszen a korábban elkészült videók azt is üzenték számukra, hogy a hajléktalan emberek is értékesek, képesek alkotni, értéket teremteni.

Színházba járás: 2019-ben is sokszor jutottak el lakóink színházba, nagyon jó kapcsolatot sikerült kialakítanunk több budapesti színházzal, akik jegyeket biztosítottak a lakóinknak. Minden alkalommal 1 fő kíséző szociális munkás is ment ügyfeleinkkel, az utazáshoz biztosítottuk a vonaljegyket is. A színházlátogatások ügyfeleink számára kilépést jelent a mindennapok taposómalmából, ahogy egyikőjük fogalmazta meg – sokkal könnyebben nézek a problémáimra egy ilyen este után.

Szemétszedés – A tavalyi évben is részt vettek ügyfeleink és munkatársaink a már hagyományos népszigeti szemétszedésen. A takarítások szervezői nagyon megkedvelték az Éjjeli Menedékhely lelkes csapatát, és ami fontos, számítanak a munkánkra, megbecsüléssel, tisztelettel várják a csapatot.

Mézeskalács sütés – 2019. karácsonyán is folytattuk azt a hagyományt, hogy mézeskalácsot sütöttek a lakóink, majd a mézeskalácsokat a környéken osztották szét.

Konzorcium: A Női Éjjeli Menedékhely részt vesz a „Közterület helyett emberi körülmények” programban, s a konzorciumi szerződésben foglaltak alapján biztosítunk vendégéjszakákat a rendszerben regisztrált hajléktalan embereknek.

A munkatársaink több konferencián, szakmai fórumon vettek részt, ahol a munkánkról, a tapasztalatainkról beszéltek. Mindezekén túl a lakóinkkal minden jeles alkalmat, ünnepet megünnepeztünk, ajándékokkal, különleges vacsorával leptük meg őket, vagy 1-1 önkéntes csapat lepte meg őket különleges alkalmakkal, zenével, ajándékokkal.

Melyek a szakmai tevékenységünk garanciái?

Munkánk során **team**-ben dolgozunk, melynek tagjai az intézmények munkatársai, illetve jogász, pszichológus, fejlesztőpedagógus. A heti rendszerességű team (stáb) megbeszéléseken történik az elmúlt hét eseményeinek áttekintése, illetve az ezekből fakadó feladatok végiggondolása, valamint itt kerülnek megbeszélésre a gondozási folyamatok, esetek, megállapodások is, minden olyan kérdés, ami az intézmények működtetése szempontjából fontos.

A szakmai team tagjai külső **szupervízor** segítségét (egyéni és csoportos) is igénybe vehetik, hiszen elengedhetetlennek tartjuk, hogy munkájuk kapcsán megőrizték teljes szakmai rálátásukat, kompetenciájukat. A fentiekén túl úgynevezett hosszú teameken tudjuk áttekinteni és értékelni az intézmény életének egy-egy időszakát, s meghozni a szükséges stratégiai döntéseket. Az alapítvány menedzsmentje is teamben dolgozik, a fenntartó képviselője és az intézmények vezetői napi szintű munkakapcsolatban vannak, s havi megbeszéléseket tartanak.

Az általunk kialakított és fenntartott ellátási formák fontos szerepet töltenek be a budapesti hajléktalan- és gyermekvédelmi ellátásban, tevékenységünket továbbra is hiánypótlónak tartjuk. A tavalyi évben a szükségletekre való minél hatékonyabb reagálás érdekében sok extra feladatot vállaltunk, illetve a működtetésünkkel kapcsolatosan is számtalan, a napi működésen túlmutató problémákkal, ezek megoldásával kellett szembenéznünk, ami abban az erőforráshiányos rendszerben, amiben dolgozunk, sokszor extrém terhet jelent munkatársaink számára, évről évre egyre nehezebb körülmények között dolgozunk.

A tevékenységünkben nagyon fontos, hogy önkéntesek és adományozók kapcsolódnak a munkánkhoz, akik nagyon sokféle módon segítenek minket és nélkülözhetetlen támogatásuk, amit hálásan köszönünk ezúton is.

Nagyon köszönjük munkatársainknak az elhivatottságát, munkáját és támogatóinknak, barátainknak azt, hogy segítették munkánkat.

Budapest, 2020. augusztus 01

Stanczel Adél

igazgató

